



Arbetsmarknadspolitisktmanifest

Kristdemokratiska ungdomsförbundet (KDU)

1. EN SOCIAL MARKNADSEKONOMI	3
2. ARBETSMARKNADEN	3
3. LÖNEFÖRHANDLINGAR.....	4
4. DYNAMISKA EFFEKTER.....	4
5. ARBETSMARKNADSPOLITIK	5
6. LÅG INFLATION	5
7. GOD KONKURRENSKRAFT.....	5
8. RISKVILLIGT KAPITAL.....	6
9. HÅLL NERE PRODUKTIONSKOSTNADERNA.....	6
10. INFLATION OCH RÄNTA	6
11. FÖRMEDLING AV ARBETEN	6
12. ARBETSMARKNADSPOLITISKA ÅTGÄRDER	6
13. ARBETSLÖSHETSERSÄTTNING.....	7
14. STOPPA DISKRIMINERINGEN	7
15. UNGDOMARS SITUATION.....	7
16. SEXTON ÅTGÄRDER SOM GER FLER JOBB	8

1. En social marknadsekonomi

Kristdemokratiska Ungdomsförbundet (KDU) bygger sin politik på den kristdemokratiska ideologin. Vi tror på människans förmåga och vilja att utvecklas, men vi inser också att människan kan komma att behöva sociala insatser. En fungerande kombination av frihet och trygghet är en grundläggande utgångspunkt för KDU, ett behov som bäst möts genom en social marknadsekonomi. Denna ekonomisyn är ingen blandning av nyliberalism och socialism, utan bygger på en övertygelse om att ekonomiska och sociala framsteg kan förenas och stärka varandra. Principerna för den sociala marknadsekonomi är att kombinera ekonomiska strävanden efter prisstabilitet, tillväxt och hög sysselsättning med immateriella strävanden efter personlig frihet, trygghet och social harmoni.

En väl fungerande marknadsekonomi med stabil ekonomisk tillväxt och hög sysselsättningsgrad är en förutsättning för en stark välfärd. Människans rätt till frihet och värdighet kan garanteras i marknadsekonomi på ett sätt som planekonomi och kollektivism misslyckas med. Marknaden kan också tillsammans med politiska och ekonomiska ramar fungera till stöd för social trygghet och säkerhet. Marknadsekonomi och social trygghet utesluter därför inte varandra. Sociala frågor såsom skydd vid fattigdom, arbetslöshet, sjukdom eller ålderdom måste inte stå i konflikt med marknadsekonomiska principer.

Den ekonomiska politiken har ingen slutpunkt. Sökandet efter ett ännu mer effektivt sätt att skapa resurser för materiellt välstånd och personlig frihet i en socialt balanserad ordning tillsammans med strävan att anpassa ekonomin efter ständigt förändrade förutsättningar pågår och kommer att fortsätta. Vi är övertygade om att marknaden och det fria samhället är den bästa garanten mot stagnation och för anpassning till ändrade förutsättningar, vilket innebär att människor och företag måste vara fria att pröva nya lösningar och nya metoder. Vårt sökande efter fungerande lösningar baseras alltid på ett bejakande av mänsklig frihet, social rättvisa och ekonomisk tillväxt, samt ett avståndstagande gentemot kollektivism och godtyckliga statliga interventioner.

Vår syn på arbete bygger på övertygelsen om det mänskliga behovet av att ta ansvar, utvecklas och känna gemenskap med sin omgivning. Det är därför av största vikt att människan får möjligheten att arbeta. Förvärsarbetet har en särställning, eftersom det är en organiserad form av samhällsinsats och ger människan ekonomiska möjligheter att ta ansvar för sig själv och sina närmaste. Förvärsarbetet innebär också stora möjligheter till personlig utveckling, arbetsgemenskap och sociala kontakter. Varje människa som inte ges möjlighet att delta i arbetslivet är en människa som utestängs från att delta i det samhällsbyggande som arbetslivet innebär. Detta ger negativa konsekvenser för såväl de ekonomiska strävandena som för den enskilda människan. Det är därför nödvändigt med en flexibel och ständigt anpassningsbar arbetsmarknad där varken stela regler eller otrygghet hindrar förändringar och prövandet av nya idéer.

2. Arbetsmarknaden

KDU anser att relationen arbetstagare och arbetsgivare inte karaktäriseras av klasskamp. Istället är det en social relation, där de två parterna har ömsesidiga rättigheter och skyldigheter gentemot varandra. Det betyder att man bör ha ett gemensamt intresse, nämligen en god arbetsmiljö, livskraftiga och sunda företag och bra ekonomiska villkor för såväl arbetsgivare som arbetstagare. Detta innebär en dynamik där företagaren och arbetstagaren antingen enskilt eller i fackföreningsform är med i planeringen och uppläggnings av arbetet och företagets framtidsplaner.

På arbetsmarknaden är arbetsgivaren köpare av arbetskraftens tjänster och arbetstagarna säljer sina tjänster. Det finns ett komplicerat samband mellan alla aktörer på arbetsmarknaden. De flesta personer får huvuddelen av sina inkomster från arbetsmarknaden.

Den totala *sysselsättningen* bestäms dels av utbudet av arbetskraft, d v s av antalet personer som till de rådande lönerna vill ha ett förvärsarbete, dels av den samlade efterfrågan på arbetskraft från företag och andra arbetsgivare.

Det finns två typer av arbetslöshet, dels den som brukar kallas naturlig. Den naturliga arbetslösheten kommer alltid att finnas. Den består av de människor som nyligen av olika skäl slutat på sitt förra arbete och håller på att söka ett nytt.

Det är den andra typen av arbetslöshet som politiker kan motverka. Det är strukturell arbetslöshet som kan härledas till en missanpassning av produktionsfaktorerna. En stor efterfrågan på en vara innebär inte med automatik en lika stor efterfrågan på arbetskraft inom just den branschen. Denna skevhet beror på att vi i Sverige har väldigt höga skatter på arbete. De höga skatterna innebär att arbetsgivare får betala ut en mycket högre summa än den som löntagaren i sin tur får behålla. Därför har arbetsgivare i allmänhet inte råd att anställa så mycket personal de vill och behöver. Detta leder inte bara till att onödigt många människor hålls utanför arbetsmarknaden utan även att man sliter väldigt hårt på de som har ett arbete. I sin tur leder detta till höga kostnader för samhället, såväl för arbetslöshet som för sjukskrivningar.

Lönerna är de priser som sätts på arbetsmarknaden. På arbetsmarknaden uppstår det löneskillnader mellan män och kvinnor, yngre och äldre, olika yrkesgrupper, etnisk bakgrund och mellan olika regioner. Löneskillnaderna leder till skillnader i konsumtionsmöjligheter mellan individer och grupper. Samma löneskillnader påverkar människornas val av utbildning och yrke. Löneskillnader utgör en viktig förutsättning för en dynamisk arbetsmarknad, men några av dessa löneskillnader anser KDU vara förkastliga. KDU tycker exempelvis att det är oacceptabelt att kvinnor och män inte får lika lön för lika arbete.

3. Löneförhandlingar

För att få en samstämmig ekonomi enades arbetsmarknadens parter på 60-talet för att genomföra svenska arbetares löneförhandlingar centralt. På så sätt hoppades man att löneglidningen skulle kunna hållas på samma nivå som tillväxttakten i hela ekonomin och därmed undvika inflation. De företag som inte hann med i samma tillväxttakt skulle medvetet slås ut för att frigöra arbetskraft för de nya starkare företagen. Denna modell kallas Rehn-Meidner modellen efter de två svenska ekonomer som konstruerade den. Den förutsätter ett starkt centralt fack som förhandlar åt en mycket stor andel av svenska löntagare och en lika enad arbetsgivareorganisation som förhandlar åt arbetsgivarna.

KDU anser att Rehn-Meidner modellen är föråldrad och inte kan användas på dagens svenska arbetsmarknad. Sverige har sedan 1970 blivit en betydligt mer diversifierad ekonomi med flera olika branscher mellan vilka avkastningskraven kraftigt skiljer sig åt. Det svenska löneförhandlingssystemet bör därför kraftigt decentraliseras så att arbetstagare på varje företag organiserar sig och förhandlar om lönerna med det enskilda företaget. Centrala organisationer bör endast syssla med arbetskyddslagstiftning och arbetsrättslagstiftning.

Företagen betalar sina anställda löner för att få använda deras yrkeskunskaper. En del produktiva egenskaper är medfödda, men mycket betydande resurser läggs ner på att förvärva yrkeskunskaper. Kostnaden för utbildningssystem består inte bara av lärare, lokaler och utrustning utan även av den tid som eleven lägger ner på utbildningen. Alternativet till ytterligare utbildning är att arbeta; det finns alltså en alternativkostnad för utbildning. För att ungdomar ska välja att utbilda sig måste avkastningen på utbildningen vara större än den förlorade arbetsinkomsten som studietiden innebär.

4. Dynamiska effekter

KDU anser att det finns en stor fara i att beskatta arbete så hårt att sysselsättningen hämmas. Det kan finnas en dynamisk effekt i att sänka skatten på just arbete. Om man antar att den sänkta skatten på arbete leder till minskad arbetslöshet, minskar också statens utgifter för just arbetslösa. Den utgiftsminskningen kan på sikt leda till att det skapas ett överskott i statens budget vilket gör att man kan ytterligare sänka skatten på just arbete. De människor som går från statliga bidrag till arbete, kan också antas ha en större konsumtion vilket ytterligare stimulerar ekonomin och anställningar.

Sammantaget kan man konstatera att det finns en positiv dynamisk effekt då man sänker skatten på arbete. I historien har den dynamiska effekten ibland överskattats men även underskattats, det senare förefaller definitivt vara fallet i Sverige idag. Arbetslösheten har enligt socialdemokraterna själva varit deras högst prioriterade fråga och de har verkligen försökt att stimulera arbetsmarknaden med alla tänkbara och otänkbara medel. Gemensamt för dessa metoder har varit att de på olika sätt försökt rikta

pengar från statligt håll till valda delar av arbetsmarknaden. Socialdemokraterna har främst prioriterat den offentliga sektorn och satsat väldigt lite på privata företag. KDU har ansett detta vara dömt att misslyckas och denna bedömning har visat sig vara riktig. Nyckeln till att stimulera arbetsmarknaden är inte att tillskjuta öronmärkta pengar, som är en ändlig resurs. Det är istället att generellt sänka kostnaden för alla arbetsgivare och på så sätt ge dem större utrymme i sin ekonomi. Detta leder till att varje arbetsgivare får pengar över att använda på det sätt de anser vara bäst och inte vara bakbundna av öronmärkta pengar.

5. Arbetsmarknadspolitik

Utgångspunkten för KDU:s syn på arbetsmarknadspolitik är inte att politiker kan skapa de nya jobben - men förutsättningarna. Bakom arbetslöshetskrisen ligger många års missgrepp och misslyckanden. Det privata näringslivet skapar resurser till den offentliga sektorn, den offentliga välfärden är alltså helt avhängig den privata sektorn. En ökning av arbetstillfällen i privata företag skulle därför ge större möjligheter att hålla en hög standard inom områden såsom vård, skola och omsorg. Under 50 år har inga nya jobb netto skapats i den privata sektorn. Utvecklingen har tvärtom inneburit att antalet sysselsatta i offentlig sektor eller beroende av offentliga bidrag för sin försörjning under de senaste 30 åren ökat från cirka 2,3 till cirka 4 miljoner¹, medan antalet sysselsatta i privat sektor minskat från cirka 2,7 till 2,4 miljoner. Denna utveckling måste vändas.

Samtidigt som man ser vad som kan göras för att omedelbart skapa jobb, måste man se vad som måste göras för att försöka stoppa uppkomsten av ytterligare arbetslöshet, och i stället förbättra möjligheten till långvariga, riktiga jobb.

Ekonomisk tillväxt och hög sysselsättning skall utgå från de privata näringslivet och inte från regeringen.

KDU anser att regeringens arbetsmarknadspolitik skall inriktas mot att:

- ◆ **verka för att bibehålla en låg inflation.**
- ◆ **minimera skatteklara.**
- ◆ **säkerställa tillgången på utbildad arbetskraft för näringslivets behov.**
- ◆ **skapa möjlighet till arbetslivserfarenhet och utbildning för unga människor.**
- ◆ **fler jobb i privat sektor.**

6. Låg inflation

Ett mål för den ekonomiska politiken är att ge alla människor tillgång till ett meningsfullt arbete. Det kan endast ske i en ekonomi med god konkurrenskraft och balans mellan konjunkturerna. Vid hög inflation blir svenska varor dyrare än i konkurrentländerna. Därför måste en låg inflationstakt eftersträvas. Låg inflation är även den bästa fördelningspolitiken. Rika spekulanter älskar inflation, löntagare och pensionärer vinner alltid i ett samhälle med varaktigt låg inflation.

7. God konkurrenskraft

En förutsättning för full sysselsättning är också att den svenska konkurrenskraften upprätthålls gentemot omvärlden. En långsiktig ekonomisk politik i samspel med en aktiv arbetsmarknadspolitik är därför nödvändig för att skapa ett gott samhälle där alla får en möjlighet att delta i samhällsbyggandet.

¹ Källa: Svensk Näringsliv

De bakomliggande orsakerna till den i dag allvarligt höga arbetslösheten är flera. En rad misslyckanden i den ekonomiska politiken under de senaste decennierna har i kombination med bland annat 1980-talets överhettning av arbetsmarknaden, med åtföljande höga produktionskostnader, medfört att Sverige i dag drabbas oerhört när den internationella konjunkturen svänger.

8. Riskvilligt kapital

För att Sverige ska kunna bryta trenden med stigande arbetslöshet krävs det fungerande och konkurrenskraftiga företag i alla storlekar och branscher, som har god tillgång på riskvilligt kapital, det vill säga fungerande kredit- och banksystem.

För att få människor att satsa sina sparade pengar i företag, vilket ökar möjligheten för dem att nyanställa, får det inte vara någon dubbelbeskattning på aktier. Ett av företagets största problem i dag är att de är mycket svårt att få tag i pengar för att kunna expandera. En viktig orsak till bristen på riskvilligt kapital är förmögenhetsskatten, vilken gör att nästan 100 miljarder kronor per år försvinner utomlands. Ett avskaffande av förmögenhetsskatten skulle innebära att mer pengar stannar i Sverige och kan användas till investeringar i svenska företag, vilket leder till fler arbetstillfällen och större inkomster för den offentliga sektorn.

9. Håll nere produktionskostnaderna

Förutsättningen för att uppnå en bra konkurrenssituation gentemot omvärlden är att produktionskostnaderna hålls på en konstant låg nivå, vilket skulle förbättra svenska företags möjligheter att konkurrera med omvärlden. Detta leder till expansion och nyanställning.

Låga produktionskostnader nås genom effektivisering, små löneökningar, låg marknadsränta och ett fungerande bank- och kreditsystem.

10. Inflation och ränta

Det är inte möjligt att bara sänka räntan eftersom inflationen då oftast stiger vilket i sin tur leder till valutaauflöde. En hög inflation motarbetar i sig en ökad sysselsättning, genom att den gör Sverige mindre konkurrenskraftig gentemot andra länder. Låg inflation och låg ränta kan endast nås genom en trovärdig ekonomisk politik. Tidigare experiment vittnar om detta.

Hög inflation minskar hushållssparande och uppmuntrar lånande. Hög ränta leder till ovilja för företag att investera och satsa framåt. Dessutom riskerar låntagarna att gå i konkurs. Man räknar med att månadskostnaden för en genomsnittsfamilj med hus ökar med 500 kronor i månaden för varje procentenhet räntan stiger.

11. Förmedling av arbeten

Att Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) fungerar dåligt och har många missnöjda kunder är ingen hemlighet. Fler och fler arbetsgivare väljer idag bort den vägen när man söker arbetskraft. Vi anser därför att AMS bör avvecklas. Dagens myndighet ska ersättas med en mindre tillsynsmyndighet. Vi vill öka mångfalden genom att privata aktörer sköter förmedlingen av arbete på uppdrag av tillsynsmyndigheten, vilket skulle leda till större valfrihet för arbetssökande och minska kostnaderna för staten.

12. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Det finns en uppsjö av arbetsmarknadsåtgärder i dag. En del bra, andra mindre bra. KDU anser att arbetsmarknadsåtgärderna skall vara kompetenshöjande, meningsfulla och ge ökade möjligheter till ett reguljärt arbete. Vi anser att utbildning skall vara en prioriterad åtgärd. Satsningar som uppmuntrar företagande skall också prioriteras och möjligheterna till näringsbidrag bör breddas

och inriktas efter marknadsmässig gångbarhet. Inga arbetsmarknadsåtgärder får leda till att reguljära jobb trängs undan eller att konkurrensen snedvrids.

13. Arbetslöshetsersättning

Dagens arbetslöshetsersättningar är många och svåra att överblicka. Vi anser att det endast bör finnas en grundersättning för arbetslösa, som garanteras genom en obligatorisk statlig arbetslöshetsförsäkring. Ersättningsnivån skall vara 70 % av inkomsten och därefter efter 6 månader trappas ned till en grundtrygghetsnivå. Kravet för att staten ska betala ut pengar ska vara att den enskilde kan styrka att vederbörande är aktivt arbetssökande. KDU anser att en rimlig nivå för grundtryggheten kan vara 7 000 kronor per månad. Dessa 7 000 ska vara skattefria genom att grundavdraget höjs. Det viktiga är att det i botten finns ett belopp som staten står för och som staten ska betala ut om skäl föreligger. En ersättning på denna nivå ger möjlighet att teckna privata tilläggsförsäkringar, samt ger ett ökat utrymme för privat sparande.

14. Stoppa diskrimineringen

Vidare vill KDU motverka alla former av diskriminering på arbetsmarknaden. Exempelvis ser vi frågor om graviditet vid anställningsintervjuer som en grav kränkning av den personliga integriteten. Invandrades utanförskap på arbetsmarknaden måste brytas, inte minst genom förenklad validering av utländsk utbildning och arbetslivserfarenhet.

15. Ungdomars situation

Ungdomsarbetslösheten är rekordhög, under 2005 uppmättes den till 16,3 procent av arbetskraften (SCB, Arbetskraftsundersökningarna 2:a kvartalet 2005). Med hög arbetslöshet hamnar ungdomar ofta i ett sämre utgångsläge på arbetsmarknaden, än vad äldre arbetslösa personer med mångårig arbetslivserfarenhet gör. Arbetslösheten bland ungdomar är därför betydligt högre än bland äldre. Ungdomar förväntas ha både utbildning och arbetslivserfarenhet, en omöjlig ekvation.

I dag är det svårt för ungdomar utan högre utbildning att konkurrera om jobben, samtidigt som konkurrensen om högskoleplatserna ökar. Arbetsrättens turordningsregler och de höga ingångslönerna är andra faktorer som försvårar ungdomarnas situation på arbetsmarknaden. Arbetslösheten bland ungdomar är också den arbetslöshet som ökar snabbast. Bland ungdomar 18-24 år har gruppen som varit utan arbete under minst två år vuxit med hela 22 procent under det senaste året (AMS, jämförelse mellan arbetslösheten 2004 och 2005).

Socialdemokraternas garanti om att ingen under 25 år skulle behöva vara arbetslös mer än 100 dagar var tom. Många ungdomar riskerar att fastna i ett evigt kretslopp av arbetsmarknadspolitiska åtgärder och ersättningsperioder i öppen arbetslöshet. Det finns även en risk för att många ungdomar fastnar i ett bidragsberoende. Vad kan samhället och vi politiker, göra för att skapa jobb och meningsfull sysselsättning?

KDU anser att det är av yttersta vikt för ungdomars situation på arbetsmarknaden att samhället ser till att större kontaktytor mellan skolor och arbetsmarknad skapas. Förslag på åtgärder är att ge större möjligheter för längre sammanhängande perioder av praktik för gymnasieelever och utvecklande av möjligheter för ungdomar att gå lärlingsutbildningar. Vad vi vill komma åt är alltså en naturlig väg för ungdomar att slussas ut i och känna på arbetsmarknaden samtidigt som arbetsgivaren får möjlighet att lära känna och lära upp framtida personal på ett tidigare stadium.

16. Sexton åtgärder som ger fler jobb

Vi ger här förslag på 16 åtgärder som kan öka sysselsättningen, inte minst bland ungdomar.

1. Ett gynnsamt företagsklimat

A och O för att skapa nya jobb, är ett gynnsamt företagsklimat för privat företagande. Grundläggande är långsiktiga och klara spelregler för företagande. Vi har tidigare pekat på betydelsen av låg inflation och låg ränta. Andra faktorer är momsregler, sjukersättnings- ansvar, skatteregler, byråkrati etc.

Arbetsgivaren betalar idag hela sjukersättningen de 14 första dagarna under sjukskrivning och därefter 15 procent. Företagens ekonomiska ansvar vid sjukskrivning är orimligt högt. Socialdemokraterna har inte lyckats hantera kostnaderna för sjukskrivningarna, och har därför lämpat över kostnaderna på företagen.

För att företagen ska kunna expandera, får inte avkastningen på riskvilligt kapital i företag beskattas hårdare än annan kapitalavkastning. Därför vill KDU slopa dubbelbeskattningen på aktier. Dessutom bör det införas en möjlighet till riskkapitalavdrag för sen som satsar kapital i småföretag.

Momsinbetalning skall ske först då företagaren har fått betalt för sina varor eller tjänster.

Byråkratin skall minimeras.

Dubbelbeskattningen av aktier skall slopas

Medfinansieringen vid sjukskrivning skall avskaffas.

2. Flexibel arbetsrätt

Dagens arbetsrätt är anpassad efter 70-talets samhälle med stora företag som förebild och fasta jobb. Vi anser att arbetsrätten måste reformeras för att passa dagens samhälle med många små företag och kortare anställningar. Unga människor drabbas idag först när företag tvingas minska antalet anställda, något som beror på turordningsreglerna ("sist in, först ut"). Denna regel minskar sysselsättningen och är kontraproduktiv, eftersom dels stänger ute unga från arbetsmarknaden och dels för att den bevisligen avskräcker människor från att pröva nya jobb, trots att detta skulle vara bättre för den enskilde (OECD, *Economic Survey of Sweden 2005*).

- ◆ **10 anställda skall ovillkorligen få undantas från turordningsreglerna**
- ◆ **Provanställningstiden skall förlängas till 12 månader.**
- ◆ **Kollektivavtal skall inte behöva träffas om inte arbetstagen vill det.**
- ◆ **Tiden för visstidsanställning skall öka till 2 år.**
- ◆ **Vetorätten vid upphandling av tjänster på entreprenad skall avskaffas.**

3. Privatisera arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingens anvisningar om lämpligt arbete leder endast till anställning i 2,8 % av fallen. AMS och arbetsförmedlingen är en byråkratisk organisation som i alltför liten omfattning lever upp till målet om att förmedla arbete. Detta samtidigt som exempelvis bemanningsföretagens samarbetsorganisation önskar bli delaktiga i den svenska arbetsmarknadspolitiken. KDU anser att AMS bör läggas ned och ersättas av en mindre kontrollmyndighet som lägger ut verksamheten på privata aktörer. Genom att ge ersättning till privata arbetsförmedlingar beroende på hur väl de lyckas förmedla jobb får vi konkurrens mellan olika aktörer, vilket gör det lättare för den enskilde att välja en arbetsförmedling som passar det individuella behovet.

4. Sänkt arbetsgivaravgift

Den höga arbetsgivaravgiften bidrar till den fortsatt höga arbetslösheten. Ju högre arbetsgivaravgift, desto högre kostnad för arbetskraft. Vi vill göra det billigare att anställa genom att drastiskt sänka arbetsgivaravgiften generellt.

5. Nystartsjobb

Ungdomar som är nya på arbetsmarknaden löper en större risk än andra att slås ut om inte arbetslösheten bryts snabbt. Vi vill därför att ungdomar mellan 20-24 år som varit arbetslösa i sex

månader ska kunna anställas med slopad arbetsgivareavgift under lika lång tid som vederbörande har varit beroende av bidrag.

6. Inför jobbgaranti

Vi vill att människor som kan arbeta ska arbeta. Vi förespråkar därför att kommuner inför en jobbgaranti som innebär att en person som blir arbetslös och söker socialbidrag ska börja jobba igen inom fem dagar. Om personen inte hittar ett eget arbete eller inte kan matchas ihop med ett ledigt jobb, ska hon eller han tilldelas arbetsuppgifter i kommunen. Den som inte vill delta i jobbgarantin ska inte beviljas socialbidrag.

7. Flexibel arbetstid

Vi anser att det är arbetsgivaren och arbetstagarna som skall komma överens om arbetstiden lokalt, dvs vi vill inte lagstifta om en arbetstidsförkortning. Vi anser att arbetstiden måste kunna vara mer flexibel, t ex varieras efter säsong och "toppar", dvs konjunkturenpassad arbetstid. Det finns exempel på företag som sluppet avskeda personal efter att ha infört konjunkturenpassad arbetstid som innebär att man under vissa tider jobbar mer än 40 timmar i veckan, andra mindre. Inslag i lönerörelsen som innebär sänkt arbetstid i stället för höjd lön skall uppmuntras.

8. Utbildning

Att utbildning är viktigt råder det inget tvivel om. Alla människor i Sverige idag ska få en värdig utbildning i grundskolan och gymnasieskolan. De som vill utbilda sig ytterligare ska självklart också få möjlighet att göra det. Den möjligheten måste dock grundas på ambition och resultat hos eleven, inte på att staten spenderar mängder av pengar för att ordna högskoleplatser åt alla. Staten bör istället satsa de pengarna på att skapa förutsättningar för tillväxt och låta arbetsmarknaden vara det tyngsta styrande elementet i avgörandet om antalet platser på olika utbildningar.

Det är idag svårt för färdigutbildade akademiker att finna arbete inom sitt fackområde, dels beroende på arbetsbrist men även på grund av att utbudet i hög utsträckning vida överträffar marknadens efterfrågan. Rekordmånga ungdomar bedriver idag akademiska studier. KDU anser att det är hög tid att göra upp med den socialdemokratiska betoningen av kvantitet före kvalitet i högskoleväsendet. Det har gått inflation i antalet högskoleplatser. Det råder ett systemfel och det är ett resursslöseri när endast ett fåtal av alla utexaminerade akademiker får möjlighet att arbeta inom sitt fackområde. Att minska antalet studieplatser skulle vara ett steg på vägen till ett högskoleväsende som faktiskt leder till arbete inom det område som studierna handlat om. Detta skulle även stärka löneläget för de unga människor som genomfört högskolestudier, eftersom det minskade utbudet leder till högre löner och att avkastningen på utbildningen blir större än den förlorade arbetsinkomsten. KDU vill också underlätta validering av utländsk utbildning. Genom att uppvärdera utländska examina kan invandrare lättare komma in på arbetsmarknaden. Invandrades kompetens måste tillvaratas och ses som en stor tillgång.

9. Forskning och Utveckling (FoU)

För att långsiktigt skapa fler jobb krävs att nya idéer, uppfinningar och förbättringar kommer fram och tas till vara. Det är uppfinningar som till stor del ligger till grund för svenska företags framgångar. Atlas-Copco, Alfa-Laval, SKF, Ericsson med flera har sina rötter i enkla uppfinningar som till exempel mjölkmaskinen och kullagret. Sverige måste bli bättre på att tillvarata uppfinnarens och innovatörers idéer.

Sverige och Europa ligger efter såväl USA som Japan vad avser fungerande uppfinningar, vilket leder till en svagare position på den globala marknaden. Det finns ett stort behov av att ta ledningen i den globala konkurrensen, eftersom FoU i allt högre utsträckning är kopplat till graden av ekonomisk tillväxt. Den svenska ekonomin kan inte konkurrera med låga produktionskostnader i utvecklingsländer, och måste därför vara ledande avseende arbetskraftens utbildningsnivå och i investeringar i FoU. Vi anser därför att investeringar i FoU generellt sett bör vara minst 3 % av BNP. Flera förslag finns för att främja detta. Exempelvis skulle regeringen kunna inrätta en årlig idéveck. I USA är detta en folkfest som oftast invigs av presidenten. Staten borde även i större utsträckning köpa saker från mindre företag och uppfinnare. USA, som årligen handlar för minst en procent av sådana företag, har goda erfarenheter av detta.

Uppfinnare borde knytas närmare universitet och högskolor för att kunna uppmuntra studenter och dessutom lättare få konstruktiv kritik som höjer kvalitén. Det måste vara mycket lätt att få pengar till bra idéer. I dag sitter många uppfinnare och företag i en hopplös situation. Man får inget patent om man inte kan betala och man får inte låna några pengar om man inte har patent. Vi efterlyser en "arena" där innovatörer, entreprenörer och riskkapitalinvestorer kan mötas och etablera ett samarbete. Vi vill även höja statens anslag och underlätta privata bidrag till universitets- och högskoleforskning.

11. ROT-satsningar

Satsningar på reparationer, om- och tillbyggnader, s k ROT-åtgärder, som är mer arbetsintensiva sysselsätter betydligt fler individer per satsad krona. Det är bl a därför som sådana åtgärder bör prioriteras. ROT-åtgärderna skulle kunna gälla upprustning av skolor, ålderdomshem, idrottsanläggningar men även nybyggande av exempelvis gruppboheter för handikappade med mera.

12. Inför ett RUT-avdrag

Hälften av de svenska barnfamiljerna anser att de har behov att köpa tjänster för att få vardagen att fungera på ett bra sätt. Vi föreslår ett avdrag för köp av hushållsnära tjänster, ett RUT-avdrag (rengöring, underhåll och tvättning) för att skapa fler jobb, fler företagare och ökade skatteintäkter. Därigenom skulle det befästa och erkänna hushållstjänster som ett fullvärdigt arbete med allt vad det innebär i form av rättigheter och ekonomisk kompensation. Det kommer i stor grad att göra den nu svarta markanden vit, och de nya arbetstillfällena kommer att innebära nya möjligheter till arbete för många ungdomar.

13. U-skattsedel

Tusentals nya jobb skulle kunna skapas om man gav ungdomar möjlighet att driva egna företag på ett billigt och enkelt sätt. Detta skulle kunna ske genom att arbetslösa ungdomar under 25 år får en särskild skattsedel, en s k U-skattsedel, vilket innebär att de får rätt att utan moms med nedsatt arbetsgivaravgift, sälja hushållsnära tjänster. Att erbjuda tjänster, som enklare service etc. riktad till privatpersoner, kan vara en inkörsport till arbetsmarknaden för många ungdomar.

Detta är ett förslag som ger den enskilda människan en möjlighet att förbättra sin situation i stället för att vara ett "fall" som ska placeras av någon myndighet. Förslaget innehåller betydande inslag av utbildning. Ungdomar tränas i att starta och driva ett eget företag. De lär sig att sälja, ta initiativ, sköta bokföring med mera. Det blir en entreprenörskola som Sverige kommer att ha stor nytta av. Det höjer även vår BNP och vår välfärd.

14. Lärlingssystem för ungdomar

På flera orter i Sverige finns det gymnasieskolor som har ett nära samarbete med näringslivet och ungdomarna får redan under skoltiden in en fot på arbetsmarknaden. Detta kan man utveckla till ett lärlingssystem, vilket ger ungdomar utbildning direkt på företaget och ökade möjligheter till arbete efter genomgången utbildningen. Den innebär att eleverna ska vara på arbetsplatsen tre dagar i veckan och läsa teori (yrkesämnen och basämnen) två dagar i veckan. En lärlingslön ska betalas av arbetsgivaren som bör ligga under de avtalade lönenivåerna.

15. Utveckla ungdomspraktiken

Vi anser att alla kommuner ska erbjuda någon form av kommunala ungdomsprogram med ungdomspraktik eller ungdomsgaranti. Detta kan exempelvis innebära utbildning eller praktikplats hos privata eller offentliga arbetsgivare. Detta kan vara ett bra sätt för ungdomar att komma in på arbetsmarknaden och skaffa sig erfarenhet. Denna verksamhet kan med fördel läggas ut på bemanningsföretag.

16. Det ska finnas yrkes- och studievägledning i skolorna

Studie- och yrkesvägledare har en viktig roll för att vägleda ungdomar i deras val inför framtiden. Med en professionell yrkesvägledning redan i skolan minskar risken att elever hamnar fel redan från början av sitt yrkesliv. Socialdemokraterna vill ta bort kravet på att skolorna anställer utbildade studie- och yrkesvägledare. Vi anser att skolorna ska ha lagstadgad skyldighet att erbjuda studie- och yrkesvägledning och utbildade studie- och yrkesvägledare.